

ЗАШТО СУ ПРВИ ДАНИ ДЕТЕТОВОГ БОРАВКА У ВРТИЋУ БОЛНИ?

За већину деце вртић представља прво одвајање од родитеља и непознат простор у којем га родитељ оставља непознатим људима. Дете интуитивно осећа да његов живот зависи од присутности родитеља. Сазнање да родитеља нема у близини може изазвати врло интензиван осећај страха за властиту сигурност и сигурност детету најважнијих особа – родитеља.

Свакодневним доласком у вртић дете ће научити след радњи (долазак у вртић – одлазак родитеља – боравак у групи – повратак родитеља – одлазак кући). На тој основи дете гради поверење у родитеља и стиче сигурност.

За већину деце полазак у вртић представља стрес који се манифестује кроз низ понашања:

- Грчевито се држи за родитеља
- Одбија да уђе у собу
- Протестује и баца се по поду
- Плаче при одвајању од родитеља
- Плаче приликом боравка у соби
- Одбија контакт са сестром-васпитачем
- Не жели да се игра
- Показује љутњу (ударањем родитеља, сестре-васпитача или друге деце)
- Одбија храну или слабо једе, може и повраћати
- Кратко и немирно спава
- Могућа је такозвана регресија у понашању (поново мокри у кревет и сл.)
- Осамљује се и повлачи
- Гризе нокте, сиса палац
- Постаје изразито немирно
- Постаје изразито пасивно

Ако желимо најкраће да опишемо како се осећа дете које први пут долази у вртић, довољно је рећи да се осећа само, изгубљено и беспомоћно.

ШТА ОТЕЖАВА ОДВАЈАЊЕ ОД РОДИТЕЉА?

- Несигуран и уплакан родитељ;
- Родитељ који „побегне“ не поздравивши се са дететом;
- Родитељ који од детета тражи дозволу за свој одлазак („Могу ли сада да идем?“);
- Родитељ који се дуго задржава на вратима собе или стално вири кроз прозор.

САВЕТИ

Процес прилагођавања деце на вртић и јаслице може бити стресан за ваше дете. Погледајте неке од савета стручњака које смо издвојили за вас како би процес адаптације протекао што безболније за вас и ваше дете.

ПОЖЕЉНО ЈЕ	НИЈЕ ПОЖЕЉНО
Примерено узрасту детета, покушати осамостаљивање деце у смислу навикавања на нешто краћи боравак са родитељима, бакама и декама	Навикавати дете да су му одрасли (родитељи, баке и деке итд.) непрестано „на располагању“
Омогућити деци да контактирају са „непознатима“, децом и одраслима различите старости (упознавање великог броја одраслих људи и деце у дечијем вртићу могло би да умањи страх од непознатих)	„Штитити“ дете од контакта са непознатима, само зато да се „не би узнемиравало“
Прилагодити ритам дневног живота детета (време дневног и ноћног одмора, узимања obroka, игре итд.) вртићком дневном ритму, дакле ритму већине деце у вртићу	Да дете има неуједначен, променљив ритам живота, као ни специфичан (на пример због радног времена родитеља), јер ће се дете теже социјализовати у условима различитог ритма у односу на другу децу
Поступно прилагођавати састав хране и врсту исхране уобичајеној вртићкој храни	Навикавати дете на сасвим специфичан начин храњења и на сасвим специфичну храну; храна у вртићу има здравствено проверен и пожељан састав, а у вртићу се води рачуна о чињеници да неку врсту хране нека деца не воле, па се и не приморавају да једу такву храну
Осамосталити децу у довољној мери, како би у погледу осамостаљивања било што мање тешкоћа, нарочито у најосновнијим стварима, нпр. код: <ul style="list-style-type: none">• узимања јела• обављања нужде (почеци одвикавања од пелена итд.)• облачења и свлачења• личне хигијене• моторике (нпр. почеци учења ходања)	Занемарити подстицање осамостаљивања детета са надом да ће све доћи само од себе, када за то буде време
Упознати дете са простором вртића, нарочито са простором у коме ће дете боравити, двориштем и слично; пожељно је упознати га и са делом особља вртића	Сматрати да је свеједно да ли ће дете првог дана доласка у вртић упознати простор вртића и људе

ПРИМАРНИ ЗАДАТАК ПРОЦЕСА АДАПТАЦИЈЕ

Успостављање позитивне комуникације и присне социо-емоционалне везе детета и васпитача који би требало да постану „дететови други родитељи“.

СПЕЦИФИЧНОСТИ ПРИ ПОЛАСКУ ДЕТЕТА У ВРТИЋ

СПЕЦИФИЧНОСТИ	РАЗЛОГ
МЛАЂА ДЕЦА - дуготрајна адаптација	Што су деца млађа, процес адаптације ће бити осетљивији и вероватно дужи због страха детета од одвајања од родитеља
Претерано заштићена деца – дуготрајна адаптација	Тзв. „размажена“ деца (деца која су увек била у центру пажње родитеља и других старатеља из своје околине) могу се изразито тешко прилагођавати животу у дечјем вртићу, јер деца у вртићу не могу имати такву претерану пажњу
Одложени проблеми адаптације	Не треба се зачудити када након привидно брзе и успешне адаптације дете „одједном“ почне да показује отпор према вртићу или буде плачљиво и агресивно. Реч је о могућим закаснелим реакцијама јер се дете у прво време контролисало зато што је можда мислило да је боравак у вртићу неки изузетак, нешто што се неће понављати, а касније је схватило да је одлазак у вртић постао део његове свакодневице, што га је накнадно узнемирило
„Незгоднији“ темперамент – дуготрајнија адаптација	Деца која се теже адаптирају на живот у вртићу су повучена деца или могу имати одложене реакције у адаптацији.

ПРИ ПОЛАСКУ ДЕТЕТА У ВРТИЋ

ПОЖЕЉНО ЈЕ	НИЈЕ ПОЖЕЉНО
Потребно је већ у септембру и октобру (почетком нове педагошке године) довести дете у вртић, како би новопридошла деца прво време провела заједно, јер ће им то олакшати прилагођавање, зато што су сва деца у групи у истој ситуацији.	Довести дете после неколико месеци када су се остала новопридошла деца већ адаптирала. Доводити у групицу неколико деце у исто време (током дана); то спречава сестру - васпитача да се посвети сваком појединачно и умири децу и родитеље
Препоручује се да дете прво време у вртићу	Покушавати убрзану- адаптацију, „бацити дете

<p>борави краће, прилагођавање треба да буде поступно (нпр. сат времена првог дана, затим два до три сата другог дана итд.), о чему се треба договарати са сестром- васпитачем. На тај начин се дете постепено упознаје са простором, другом децом и сестрама-васпитачима.</p> <p>Ритам и брзина адаптације различити су за свако поједино дете.</p>	<p>у ватру“, тј. оставити га одмах у боравку цео дан. На тај начин дете може да створи отпор према вртићу.</p> <p>Не комуницирати са сестрама-васпитачима о томе како они процењују потребни ритам адаптације детета. Сопствене процене „од ока“ могу бити сасвим погрешне.</p>
<p>Време доласка и одласка детета из вртића би по могућству требало прилагодити самом детету, али и ритму живота друге деце у вртићу. Долазак је најпогоднији непосредно пре доручка, а одлазак у време када већина деце одлази (то олакшава социјализацију детета)</p>	<p>Доводити дете у вртић и одводити га из њега у различито време. То може отежати адаптацију детета, а посебно његову социјализацију и уклапање у групу друге деце</p>
<p>Просечно трајање прилагођавања деце на јаслице или дечји вртић је око 15 дана. Међутим не треба се забрињавати ако овај процес потраје дуже – поједина деца су осетљива на промену ритма и услова живота. Ово раздобље адаптације код деце пролази релативно безболно и без последица.</p>	<p>Очекивати да ће адаптација детета тећи по устаљеним правилима. Индивидуалне разлике међу децом су значајне и треба их узети у обзир.</p>
<p>Обавезно је испунити обећања дата детету и давати реална обећања. Битан је сталан контакт са сестром – васпитачем и интеракција дете – родитељ – сестра, васпитач.</p>	<p>Практиковати дужи боравак родитеља у соби. На тај начин се може отежати адаптација детета (дете се може навикнути на боравак у вртићу само уз присуство родитеља). Осим тога, боравак родитеља једног детета отежао би адаптацију друге деце .</p> <p>Лагати дете да ће родитељ доћи, а онда не испунити то обећање.</p>
<p>Омогућити детету да од куће понесе у вртић играчку или предмет за који је посебно везано, такозвани прелазни објекат.</p>	<p>Забрањивати му да доноси било шта од куће.</p>